

Pindar, *Četrty pitijski slavospev*

Prevod Brane Senegačnik

Četrty pitijski slavospev oziroma oda¹ je posvečen Arkesilaju IV, vladarju Kirene, grške kolonije v Afriki.² Pindar ga je zložil ob priložnosti Arkesilajeve zmage v dirki z vozovi (s konjskimi vpregami) na 31. pitiadi (pitijskih igrah), se pravi leta 462 pr. Kr. (leta 460 pr. Kr. je kirenski suveren v isti disciplini zmagal tudi na olimpijskih igrah). Arkesilaj IV je bil osmi vladar iz dinastije, katere začetnik je bil Batos I; ta je vodil koloniste z otoka Tera, ki so ustanovili Kireno okrog 630 pr. Kr. Naselbina oziroma polis je postala pod vladavino dinastije Batidov močno trgovinsko središče, predvsem zaradi izvoza zdravilnih prepratov, zelo razvita pa je bila v njej tudi medicina (morda so zato v tej pesmi pogoste metafore s področja medicine).³ Nekaj let po teh športnih uspehih je bil Arkesilaj IV ubit v politični zaroti in z njim je bila končana vladavina Batidov.

Slavospev je daleč najdaljši od vseh Pindarjevih, njegova zgradba je samo deloma lirski, zaradi dolge vložene pripovedi o Jazonovi odpravi po zlato runo in o Argonavtih ima poteze epilija: če odštejemo uvodno posvetilo Arkesilaju (v. 1–8) in prošnjo za Damofila (v. 262–299), obsega pripoved mita kar 254 verzov. Seveda pa je Pindarjev prikaz zelo selektiven: izbor likov, epizod in način prikaza zgodbe o Argonavtih sta pogojena z osnovnim namenom pesmi – povzdigniti pomen Kirene in njenega vladarja s prikazom njenih mitoloških izvorov.⁴ Sugestija vladarju in zmagovalcu, naj pomilosti mladega

1 Za Pindarjeve pesmi se je v slovenščini, pa tudi v več sodobnih evropskih jezikih uveljavil izraz oda (iz gr. besede ᾠδή) v antiki pa se je žanr pesmi, kakršne so se celovito ohranile od Pindarovega opusa, imenoval epinikij (ἐπινίκιον), kar dobesedno pomeni »zmagospev«, pesem, zloženo in izvedeno v čast zmagovalca na eni od (velikih) grških športnih prireditev.

2 Grki so tisti del Afrike, ki so ga poznali, imenovali Libija.

3 Prim. W. H. Race (ur. in prev.), *Pindar: Olympian Odes, Pythian Odes* (Cambridge MA in London: Harvard University Press, 1997), 258.

4 Za zelo zgoščen prikaz Pindarove »strategije« obravnave mita in primerjave s starejšimi in kasnejšimi epskimi prikazi prim. uvodno študijo J. Duchemin, *Pindare, Pythique* III, IX, IV, V (Paris: Presses Universitaires de France, 1967), 93–105.

aristokrata Damofila, ki je bil izgnan zaradi sodelovanja v uporih, je vstavljena v ta kontekst; v žanrskem okviru epinikija učinkuje presenetljivo: Pindar jo izreče v zaključnih verzih in se s tem naveže na tradicijo slavnih pesnikov, ki so bili tudi posredniki v političnih zadevah (Tales iz Gortina, Terpander, Stezihor). V tem smislu je »nosilna ideja pesmi zares bistveno politična.«⁵ Ker je istemu dogodku, Arkesilajevi zmagi na 31. pitijskih igrah, posvečen tudi *Peti pitijski slavospev*, ki ima značilne poteze uradnega proslavljanja športne zmage (epinikija), se zdi verjetno, da je *Četrty slavospev* nastal kasneje in je bil izveden na vladarjevem dvoru. Velik obseg napeljuje na misel, da ga ni izvajal zbor, temveč solist, da je torej primer »prave kitarodije brez zbora ali pa s spremljavo nemega zbora«.⁶ Sklepna Pindarova misel, da je Damofil, ko je bil gost v Tebah, spoznal izvir ambrozijskih (pesniških) besed, daje slutiti, da je bil morda prav on naročnik tega slavospeva.

Kratek pregled vsebine⁷

Pesnik prosi Muzo, naj proslavi Arkesilaja in Apolona, ki je nekoč prerokoval, da bo Batos ustanovil kolonijo v Libiji in izpolnil Medejino napoved, izrečeno pred sedemnajstimi generacijami (v. 1–11). Sledi obsežen dobeseden navedek Medejinih besed Argonavtom v (v. 11–56). Pesnik napove, da bo opeval Arkesikaja in zlato runo (v. 64–69).

Prerokba je posvarila Pelia, naj se pazi človeka z enim obuvalom (v. 71–78). Ko pride na trg v Jolku Jazon, ob pogledu nanj vsi osupnejo (v. 78–92). Prihiti Pelias in Jazon naznani, da je prišel terjat kraljevo oblast, ki jo je Pelias nepravilno odvzel njegovemu očetu. Pripoveduje, kako so ob njegovem rojstvu starši iz strahu pred Peliem hlinili njegovo smrt in ga odposlali v varstvo in vzgojo h Kentavru Hironu (v. 93–119). Potem pozdravi svoje sorodnike in skupaj z njimi odide k Peliu (v. 120–36). Predlaga mu, naj obdrži svoje posesti in črede, vrne pa naj mu žezlo in prestol (v. 136–55). Pelias pristane na predlog, zahteva pa, da mora prej Jazon prinesiti nazaj v Jolkos zlato runo (v. 156–67).

Jazonu se po Herinem navdihu pridruži mnogo junakov (Pindar jih navede deset, pri Apoloniju Raodoškem jih je kar štiriinpetdeset); odpravijo se na plovbo (v. 171–202). Srečno pluje skozi Simplegadi in prispejo v Kolhido, tu Afrodita pripravi za Jazona ljubezenski urok, s katerim osvoji Medejo (v. 203–19). Z njeno pomočjo opravi nalogo, ki mu jo naloži njen oče Ajetas: prerorje njivo s parom ogenj izdihujoče govedi (v. 220–41). Ajetas mu nato pove, kje je zlato runo, a ne pričakuje, da ga bo lahko vzel, saj ga varuje orjaška kača (v. 247–62).

5 Prim. B. Gentili, v: *Pindaro: Le Pitiche*, ur. B. Gentili et al. (Verona, 1995), 103–109.

6 Isti, 103.

7 Povzeto po Race, *Pindar: Olympian Odes*, 258–59.

Zdaj pesnik opomni, da ga priganja čas in na kratko pove, da je Jazon kačo ubil, Argonavti pa so na poti domov spali z ženskami z Lemnosa: iz te zveze je nastal rod Eufema, Arkesilajevega prednika: ta rod je potem naselil Libijo (v. 241–62).

K sugestiji, naj dovoli Damofilu vrnitev v domovino, preide z alegorijo oziroma uganko, ki naj jo vladar razreši: mogočen hrast, ki mu odsekajo veje, lahko še zmeraj rabi kot gorivo ali kot prečni tram (v. 263–69). Arkesilaj lahko ozdravi rane mesta, ki ga je prizadela vstaja (v. 270–76): spomni ga na odlike Damofila, ki se želi mirno vrniti: prinesel bo pesem, katere izvir je odkril, ko je bil gost v Tebah (v. 277–99).

Za Arkesilaja iz Kirene, zmagovalca v dirki z vozovi

Prva strofa

Danes se moraš ustaviti, Muza, pri možu, ki mi je prijatelj,
pri kralju Kirene, zakladnice konj,
da skupaj z Arkesilajem, ki zdaj praznuje,
veter slavospevov pomnožiš, otrokoma Latóje
in Pitóni dolgovan,
kjer davno nekoč, med zlatima orloma Zevs sedeč, svečenica⁸
je prerokovala – Apolon tedaj ni bil zdoma⁹ –, 5
da Batos bo naselbino postavil
v plodonosni Libiji:
naj sveti otok¹⁰ hitro zapusti in mesto voz izvrstnih
na beli dojki¹¹ naj postavi,

Prva antistrofa

in naj Medejino besedo oživi
v sedemnjastem pokolenju, tisto s Tere, 10
ki nekoč Ajétova jo hči pogumna,
Kólhijcev gospa, je dihnila
z nesmrtnih ust. Tako je rekla
suličarja Jazona mornarjem polbožanskim:

8 Pitija, Apolonova svečenica v delfskem preročišču; zlata kipa dveh orlov sta ponazarjala dva orla, ki naj bi ju Zevs poslal, enega z vzhoda in drugega z zahoda: kjer sta se srečala, je bil t. i. poppek sveta – to je bilo v Delfih. Strabon (9.3.6) poroča, da naj bi o tem pripovedoval Pindar.

9 Apolon je obiskoval tudi druga kulturna svetišča, del leta se je mudil tudi pri Hipeborejcih na severu (*Deseti pitijski slavospev* 34–36); v času, ko je bila izrečena zgornja prerokba, pa je bil »doma«, v Delfih, kar pomeni, daso imele prerokinjine besede še večjo moč.

10 Tera, otok, današnji Santorini.

11 Kirena oziroma njena akropola je stala na okrog 600m visokem apnenastem griču.

»Poslušajte, vi, ki otroci ste vzvišenosrčnih ljudi in bogov!
 Povem vam, da Ępafa hčerka¹²
 iz tele dežele, ki morje jo tolče,
 nekoč koreniko slovitih bo mest posadila¹³ 15
 na Zevsa si Āmona svetem ozemlju.¹⁴

Prva epoda

Zamenjali delfine kratkokrile
 za kobile bodo urne,
 namesto vesel vajeti vodili in vozove
 z nogami kakor veter.
 Tisto znamenje poroštvo bo, da Tera mesto materno
 velikim mestom bo postala, znamenje, ki ga nekoč 20
 je Ęvfemos prejel ob ustju Trítónovih vod jezerskih,
 ko s premca skočil je: božanstvo v človeški podobi
 podalo mu grudo je zemlje kot dar gostoljubni –
 in Kronov sin je, Zevs, pri tem
 z usodnim gromom zabobnel.

Druga strofa

Medtem ko na ladjo obešali bronastolično smo sidro,
 uzdo Argó bliskovite, 25
 on je prišel; pred tem pa smo že dvanajst dni
 pomorski les nosili preko pustih
 hrbtov zemlje,
 ki smo po mojem ga nasvetu zvezli iz Okéana.
 Tedaj samotno bivajoči bog se je približal:
 nadel si častivrednega moža
 žareče je obličje in začel
 s prijaznimi besedami je kot ljudje dobrotni, 30
 ki tuje ob prihodu najprej povabijo k obedu.

12 Libija.

13 Ali: »Nekoč koreniko bo mest, / ki so smrtnikom draga, / si Epafa hči presadila / v sveto zemljo Zevsa Amona.«

14 Tako Gentili, ki interpretira, da se izraz nanaša na celotno Libijo, ki je bila posvečena bogu Zevsu Amonu, božanstvu, nastalemu s spojitvijo grškega Zevsa in egiptovskega Amona, ki je bil zaščitnik grške naselbine Tebe v Egiptu. Drugi interpreti navezujejo izraz na Kireno, mestno državo v Libiji, kjer je stal tempelj Zevsa Amona; po takšnem branju bi se prevod 16 verza lahko glasil: »ob svetišču Zevsa Amona.« Prednost Gentilijevega branja je v tem, da bolj nazorno označuje »razraščanje« korenike, presajene z otoka Tera.

Druga antistrofa

A opravičilo je sladko vrnitev preprečilo.
 Rekel je, da je Evrípil,
 nesmrtnika sin, ki zemljo oklepa in stresa;¹⁵
 dojel je, da nas čas priganja:
 v desnico grudo je zajel takoj
 in jo kot gostoljubja dar naključni mu ponujal;¹⁶ 35
 in ni odklonil ga junak, na obrežje skočil je
 in z roko v roko mu udaril
 in sprejel božansko grudo.
 Izvedela sem, da z lesa pomorskega jo je odplavil val,
 da nekega večera je odšla vodovje,

Druga epoda

vlažnemu morju sledeč. A res sem 40
 služabnike naše, ki lajšajo težke napore,
 pogosto spodbodla, naj pazijo nanjo;
 njihova pamet pa je pozabila ...
 in zdaj na ta je otok¹⁷ neginljivo seme
 prostranih libijskih planjav odplavilo pred pravim časom;
 saj če Évfemos, kraljevski sin Pozejdona, gospoda konj,
 ki Títijeva hči, Evropa, ga rodila je nekoč
 na obrežjih Kéfisa,¹⁸ prispel bi v sveti Tájnaros¹⁹ 45
 in vrgel ga doma
 ob zemskem ustju Hada,

Tretja strofa

potem – tedaj ko bi rodil se mu četrti rod otrok –
 njegova kri bi skupaj si z Danajci to kopnino
 prostrano osvojila; bil je namreč čas,
 ko ti mogočni Lakedajmon in zaliv Argejski
 in Mikene so zapuščali.²⁰

15 Pozejdona (in Kelajnoje, Atalantine hčerke); Triton si je torej nadel podobo Evripila, prvega kralja Libije, ki je bil Tritonov brat. Po mitološki različici pa predstavlja celo Tritonov drugi jaz: takoje mogoče sklepati po omembah pri Apoloniju Rodoškem 4. 1552, 1561 (prim. Gentili *ad. loc.*).

16 προτυχὸν ξένιον – ali tudi kot zasilni, začasni, nadomsetni dar gostoljubja. Nekateri konstruirajo drugače: ἀρπάξαις ἀρούρας προτυχὸν ξένιον δοῦναι μάστευσε: »zajel je grudo in to, kar mu je naključno prišlo roko poskušal dati kot dar gostoljubja«.

17 Na Tero.

18 V bližini Orhomena v Bojotiji (prim. *Ol.* 14.1–5).

19 Na južnem koncu Lakedajmona: tu naj bi bil vhod v podzemlje.

20 V okviru velikih preseljevanj v grškem prostoru v 12. stoletju.

Zdaj pa rod odlikovani našel v posteljah bo tujih 50
 žensk:²¹ po božji milosti jm bo namenjeno²²
 moža na tem otoku poroditi,²³
 ki bo gospod ravnin pod temnimi oblaki.²⁴ Ko ta nekoč v prihodnosti
 bo vstopil v pitijsko svetišče, ga bo v svojem
 obilno zlatem domovanju Fojb

Tretja antistrofa

s prerokbami opomnil, 55
 naj z ladjami privede množico
 na plodno zemljo Kronovega sina Nila.«²⁵
 Takšne so bile zares Medejinih besed vrstice;²⁶ junaki
 božanski so otrpnili v molku,
 ko goste so misli poslušali.²⁷
 O blažen, sin Polímnestov²⁸, saj v teh besedah
 te rek čebele delfske 60
 z glasom samodejnim je povzdignil,²⁹
 ki s trikratnim pozdravom je razkril, da tebi
 usojeno postati je vladar Kirene,

Tretja epoda

ko spraševal si, kaj ti v odkupnino
 za razglašeni glas bogovi bodo dali.³⁰

21 Prebivalc otoka Lemnosa, s katerimi so Argonavti spali med postankom na svoji poti domov v Jolkos.

22 Namreč: »temu rodu«, otrokom Argonavtov iz razmerja z Lemnošankami.

23 Vloga moškega pri rojstvu otroka je bila v predstavnem svetu grške kulture zelo drugačna, kot je v našem: moški je bil pomembnejši, ni bil le »darovalec semena«, temveč se je rodovna linija nadaljevala preko njega, ženska je zgolj omogočila razvoj otroka iz moškega semena.

24 Batos.

25 Tako, če je božanstvo Nila identificirano z Zevsom. Če pa Kronovega sina tu identificiramo z Amonom, potem genitiv Νείλοιο bržčas pomeni toliko kot »nilskega« (sc. Zevsa Amona) in označuje, da je bilo svetišče Zevsa Amona v bližini reke, v tem primeru: »Na plodno zemljo Kronovega sina, ki obdaja Nil.« V vsakem primeru pa πῖον τέμενος pomeni celotno Libijo, ozemlje, ki obdaja reko Nil in je v celoti posvečeno Zevsu.

26 Če interpretiramo s sholiastom (100a) ἤ kot 3. osebo sg. glagola ἤμι (pravim, rečem) in predpostavimo, da gre za t. i. σχῆμα Πινδαρικών (osebek v množini, določna glagolska oblika povedka v ednini), bi se prevod lahko glasil: »Tako zares dejale so Medejinih besed vrstice.«

27 Izraz πικνός sicer pogosto pomeni »pameten«, »razborit«, »preudaren«, primarni pomen pa je »gost«: gostost v tem primeru namiguje na obloženost Medejine misli z izkušnjo, ki je seveda mistična izkušnja jasnovidkinje (Gentili), na njeno resničnostno »težo« in obenem težko umljivost zaradi časovne daljnosežnosti; μήτις pa je lahko tako »misel« (»modrost«, »preudarnost«), kot tudi njen plod: »načrt« ali »nasvet«. Po mojem mnenju izraz »misel« še najbolje zajema oba pomena grške besede, s katero Pindar opisuje Medejino prerokovanje.

28 Batos.

29 Delfska čebela je t. i. Pitija, svečenica, ki je prerokovala v delfskem preročišču; »samodejni glas« pomeni, da je odgovorila, še preden je bila vprašana.

30 Batos »je jecljal in pogrkaval«, prim. Herodot 4.155.

Res, še sedaj, že dolgo po tistem,
 kakor na vrhu škrlatno vzcetele pomladi
 brsti Arkesílas,³¹ potomstva njegovega³² osmi že rod. 65
 Njemu sta Apolon in Pitó³³ iz rok Amfiktiónov
 slavo naklonila
 v dirki konj;³⁴ in tega bom jaz in pa ovnovo runo,
 ki čisto zlató je, zdaj Muzam zaupal:
 ko namreč ponj so Minijci³⁵ odpluli, zanje so bile vsajene
 časti, poslane od bogov.

Četrta strofa

Kakšen začetek pomorske poti jih zajel je? 70
 In kakšna nevarnost jih je uklenila
 z mogočnimi žebli iz jekla? Bila je beseda bogov, da Pelías
 bo padel od rok Ajolídov slovutih³⁶
 ali po njihovih neupogljivih načrtih.,
 Prerokba mrazeča prišla je v njegovo srce razborito,
 pri popku, sredi matere, bogate z drevjem, izrečena:³⁷
 naj se na vsak način skrbno varuje 75
 človeka z enim obuvalom,
 ko iz pečinastih prebivališč prišel
 na slavne bo planjave³⁸ Jolka,

Četrta antistrofa

pa naj bo tujec ali pa meščan. In s časom
 mož je z dvema kopjema prispel, ki dih jemal je;
 imel je dvojno oblačilo:

31 Dorska oblika imena Arkesilaj, ki jo Pindar uporablja vseskozi.

32 Batovega.

33 Najstarejše ime Delfov, tu z Apolonom pravzaprav predstavlja en pojem (*hendiadyoin*): delfski Apolon.

34 Sholija razlaga, da so bili Amfiktioni uradniki iz dvanajstih sosednjih ljudstev, ki so bili zadolženi za priredbo pitijskih iger, skrbeli so tudi za njihov potek in podeljevali nagrade zmagovalcem. V tem primeru beseda označuje neke vrste športne funkcionarje (tako tudi Gentili in Race). Mnogi moderni izdajatelji pa menijo, da ta beseda tu ne označuje ničesar specifičnega, temveč ima običajen pomen »okoličani«, »sosedje«; v tem primeru bi se prevod lahko glasil: »Njemu sta Apolon in Pito na konjski dirki pri sosednjih ljudstvih/naklonila slavo.

35 Argonavti, ker so večinoma prihajali iz Minije.

36 Potomec Ajola (Eola), torej njegovih sorodnikov.

37 V Delfih, kjer je bil tudi kamen, ki je označeval »popek«, se pravi središče zemlje; ta je veljala za mater vsega (παμμήτρια, *Homerska himna* 30; prim. tudi Ajshil, *Vklenjeni Prometej* 90, *Prinášalke pitnih darov* 127–28).

38 Pridevnik εὐδαιεῖλος sholiasti razlagajo na dva načina: za ene pomeni »odprt večernemu soncu« (dobesedno: »dober ob večeru«, δειλῆ = večer), za druge pa: »dobro viden«, pregleden (εὖ = dobro, δῆλος = viden) v nasprotju s strmimi, pečinastimi (αἰπεινός) gorskimi kraji Peliona. Beseda »planjava« vsaj namiguje na oba pomena.

noša Mágnetov³⁹ prilegala se je njegovim
 čudovitim udom; preko nje pa kožuh panterjev
 ga branil je pred dežjem, ki ob njem se ježi koža;
 niso padli še pod britvijo sijajni kodri las,
 marveč vzdolž so celega mu hrbta plameneli;
 hitro je šel in naravnost,
 preizkušajoč svoje lastno srce neustrašno,
 sredi je trga obstal, ko množica tam se je gnetla. 80
 85

Četrta epoda

Niso ga spoznali; strah občudujoč jih je navdal,
 nekdo pa je vseeno rekel tudi to:
 »Ne, to vendar ni Apolon,
 niti Afroditin mož na vozu bronastem;⁴⁰
 na Naksosu blestečem, pravijo, sta umrla
 sinova Ifimédejina, Ótos in pa ti,
 o Epiáltes, drzni kralj.⁴¹
 In tudi Títia⁴² Artemide puščica bliskovita je ujela, 90
 ko poletela iz nezmagljivega je tula,
 da vsakdo hrepenel bi po ljubeznih,
 ki jih v njegovi moči je doseči.«

Peta strofa

Takšne stvari med seboj govorili so;
 v tistem hiteč strmoglavo pridirjal Pelías
 na vozu zglajenem je z muljo zaprego;
 dih mu zastal je takoj, ker opazil 95
 na desni je nogi samo
 obuvalo predobro poznano.⁴³ A v srcu prikriival je
 strah in ga vprašal je: »Kje domovina je tvoja, o tujec,
 ki z njo se ponašaš? In kdo od ljudi te iz zemlje rojenih
 poslal iz naročja je belega⁴⁴ v svet?

39 Magnezija je najvzhodnejši del Tesalije; tam leži tudi Joklos.

40 Ares.

41 Brata velikana, Pozejdonova sinova, ki sta se odločila napasti bogove in se poskusila vzpeti na nebo tako, da sta na Olimp postavila še gori Osso in Pelion, vendar ju je ubil bodisi Apolon (*Od.* 11.307–20) bodisi Artemida (*Apolodor* 1.7.4).

42 Giganta Titia je ubila Artemida, ker je skušal posiliti njeno mater Latojo na poti v Delfe (*Od.* 11.576–81).

43 Se pravi: iz prerokbe mu je bilo dobro znano, naj se varuje človeka z enim obuvalom, prim. v. 75.

44 πολιάς γαστήρ; razlagajo komentatorji zelo različno: po nekaterih bi lahko pridevnik »bel« namigoval na starost matere (Hermann), kar bi lahko bilo mišljeno žaljivo (Boeckh); toda nekatere sholije ga razlagajo kot »častivreden« (τίμιος), kar je skladno s tonom naslednjega Pelijevega vprašanja (tako tudi Duchemin, Gentili).

Rod svoj povej in nikar ga ne maži z lažmi,
ki so bolj kakor vse osovražene.« 100

Peta antistrofa

Ta mu pogumno z besedami blagimi tole
odvrne: »Povem ti, da Híronov nauk bom prinesel.⁴⁵
Saj iz votline se vračam, ki v njej sta doma
Harikló⁴⁶ in Filíra; in tam so prečiste
me hčerke Kentavra vzgojile.
Dvajset dopolnil sem let in med njimi ničesar
sramotnega nisem ne storil ne rekel; zdaj pa se vračam, 105
da spet starodavno bi čast⁴⁷ si pridobil,
ki z njo se kraljuje v neskladju s pravico:⁴⁸
Ájolu, ljudstev vodniku, jo Zevs je naklonil
nekoč in njegovim sinovom.

Peta epoda

Slišal sem namreč tako, da Pelías,
ki svojemu bledemu srcu verjel je, jo proti postavi,
našim⁴⁹ je staršem iztrgal na silo, 110
njim, ki bili so sodniki od vsega začetka.⁵⁰
Ti so od prvega hipa, ko luč sem zagledal, se bali
nasilja vladarja ošabnega: kakor da umrl bi,
dom v žalovanju temačnem, pomešanem s tožbami žensk, je odmeval;
v purpur povitega stran so poslali me skrivoma,
noči zaupali mojo so pot in sinu me Zevs, 115
Híronu v skrb so predali.

45 Kentaver Hiron je bil otrok Kronosa in nimfe Filire, in ne Iksiona in neke oblačice, ki ji je Zevs nadel obliko Here (s tem je prevaral brezbožnega Iksiona, ki je zalezoval njegovo ženo in sestro), kot so bili drugi Kentavri. Zaradi tega je imel Hiron povsem drugačen značaj kot drugi Kentavri: če so bili ti nasilni, je bil Hiron blag in ljudem naklonjen, slovel je kot odličen vzgojitelj: med njegovimi učenci so bili poleg Jazona tudi Ahil, Asklepij (prim. *Tretjo nemejsko odo*, 43 isl.); in celo Apolon (prim *Deveto pitijsko odo*, 29 isl.) S to slovesno izjavo, da se bo izkazal za Hironovega učenca, Jazon napove, da bo iskren.

46 Hironova žena.

47 Namreč kraljevsko oblast, kot je razvidno iz nadaljevanja.

48 V neskladju z usodo (οὐ κατ' αἰσῶν), ki je izraz volje bogov in pomeni tukaj isto kot kot pravica.

49 V izvorniku je t. i. *plurale maiestatis* (ἀμετέρων): Jazon ima sicer v mislih le sebe, ne tudi bratov (Admeta in Melampa), vendar uporablja množinsko obliko, da bi tako poudaril slovesnost, vzvišenost izraza.

50 Takšno interpretacijo besede najdemo pri Gentiliju in Schroederju, *Pythien*, 41, ἀρχεδικῆν; drugi jo razlagajo kot »prvi vladarji« (Boeckh) ali pa sledijo sholiji, ki izraz glosira kot pravični vladarji (τῶν δικαίων βασιλέων).

Šesta strofa

A zdaj poznate, kar je glavno v moji zgodbi.
 Pokažite mi jasno, dragi someščani, kje je dom
 očetov mojih, ki so jezdili na belih konjih!
 Jaz namreč Ájsonov otrok sem, domačin,
 in nisem sèm prišel v deželo tujcev.
 Žival božanska me po imenu je klicala Jazon.«
 Tako govoril je; in ko je vstopil,⁵¹ so spoznale ga očetove oči; 120
 na starih vekah so se mu
 nabirali mehurčki solz,
 ko v svoji duši vzradoščen je uzrl
 izbrani rod, najlepšega izmed ljudi.

Šesta antistrofa

In tudi brata oba prišla sta k njima,
 ko je dospela vest o tem: od blizu Féret – 125
 ta je Hiperéjde izvir zapustil,⁵²
 a Amitáon⁵³ iz Mesenije; in hitro
 Ádmet tam je bil in Mélamp,
 oba naklonjena bratrancu. Ob gostije času
 jih z ljubeznivimi besedami sprejel je Jazon,
 gostiteljske darove jim primerne je pripravljaj,
 in vsakršno veselje nepretrgoma
 skoz pet noči in dnevov je podaljševal, 130
 obirajoč prvino⁵⁴ sveto dobrega življenja.

Šesta epoda

A šesti dan junak predstavil resno je
 pripoved celo od začetka in zaupal jo
 sorodnikom; in ti so ga podprli;
 pri priči skupaj z njimi skočil kvišku je
 z blazin⁵⁵ in so odšli v Pelíjevo palačo;
 na silo so vstopili; ko jih je zaslišal, 135
 sam jim je prišel nasproti

51 Namreč domov.

52 Ob tesalskem mestu Fere.

53 V izvorniku je dorska oblika Ἀμυθάων.

54 Prvina v smislu prvega, tj. najboljšega plodu.

55 Izraz κλισία prevaja Gentili kot »sedež« (= κλισμός), Race kot »ležišče«, nekateri drugi pa kot »šotor« (prim. Duchemin *ad loc.*).

sin ljubko kodraste Tiró;⁵⁶ a Jazon
si z blagim glasom kapljajoč svoj govor
postavil temelj modrih je besed:

»O Sin Pozejdona Lomilca skal,⁵⁷

Sedma strofa

res, pamet smrtnikov prehitro
dobiček goljufov pohvali pred pravičnostjo, 140
četudi proti dnevu bridkemu gredo, ki prazniku sledi.
In vendar jaz in ti pravično morava obvladovati poželenja
in spletati blaginjo za prihodnost.
Ti veš, kaj hočem reči: ena je junica mati⁵⁸
Kretêju in pa Salmoneju drznoumnemu;⁵⁹
in mi, sadike njihove zdaj v tretjem rodu,
zremo sonca zlato moč.
Odmaknejo se Mojre, če je med sorodniki sovraštvo, 145
ki skrije njihovo vzajemno spoštovanje.⁶⁰

Sedma antistrofa

Bilo bi nespodobno, če bi midva razdelila
veliko čast si prednikov s prebadajočim bronom mečev
ali kopij. Jaz prepuščam ti drobnico,
rumenkaste goveje črede in vsa polja,
ki si odvzel jih našim⁶¹ staršem
in poseduješ jih, redeč bogastvo svoje; 150
in ne teži me, da vse to čez mero tvojo hišo pospešuje;⁶²

56 Tiro(ja) je bila Salmonejeva hči in vnukinja Ajola: po njej je bil Ajolid tudi njen sin Pelias, ki ga je imela z bogom Pozejdonom, medtem ko je njegovega polbrata Ajsona imela s Kretejem. Njena mačeha Sidero (»Železna«) je ravnala z njo zelo grdo: med drugim naj bi jo tudi brila po glavi, kar je bilo še posebej boleče, ker je imela izredno lepe lase, kot pove pridevnik »ljubkodrasta« (ἐρασπιλόκαμος).

57 Πετραῖος (»skalnati«) so imenovali Pozejdona v Tesaliji v spomin na to, da je razlomil skalnate pečine in tako naredil dolino Tempe, po kateri teče reka Penej (tako sholija 246a; prim. tudi Herodot 7.129.4); na čast temu Pozejdonovemu dogodku so prirejali v Tesaliji igre (prim. sholijo 246b).

58 Ajolova žena Enarea.

59 Salmonej je skušal posnemati Zevsov grom in blisk tako, da je metal bakle proti nebu in na drvečem vozu potresal tamburine in bronaste kotle (prim. Apolodor 1.97.7), a tu ni omenjen zaradi (sicer očitne) blasfemije, temveč zaradi drznosti svojega mišljenja, prim. Gentili *ad loc.*

60 Prevod se ravna po branju ἀφίσταιντ' (tako v nekaterih rokopisih (B, H) in v Tiklinijevi izdaji). Nekateri izdajatelji in prevajalci upoštevajo rokopisno varianto V, podprto s sholijo, ἀφίσταιντ'; v primeru optativne oblike je smisel cele povedi nekoliko drugačen: »Naj Mojre se odmaknejo, če med sorodniki sovraštvo izbruhne, da skrijejo svoj sram« (namreč. sram, ki jih navdaja zaradi sovraštva med njihovimi varovanci).

61 *Plurale maiestatis*, prim. op. 26 k verzu 110.

62 Ali: »In ne teži me prehudo, da vse to tvojo hišo pospešuje.« (Christ)

le žezlo, ki kraljuje sólo,
 in prestol, ki na njem nekoč Kretêjev sin
 sedeč pravično sodil svojemu je ljudstvu konjenikov –
 brez nejevolje na obeh straneh⁶³

Sedma epoda

nam⁶⁴ osvobódi ju, da bi ne vstalo novo zlo 155
 zaradi tega.«
 Tako povedal je in mirno odgovoril
 na to mu je Pelías: »Takšen bom!
 A zdaj okoli mene suka starčevski se delež že
 življenja; tebi pa mladosti cvet prav zdaj
 kipi; ti jezo njih, ki so v podzemlju,
 odpraviti bi mogel: namreč Friks naroča nam, naj gremo
 v palačo Ájetovo iskat njegovo dušo 160
 in naj prinesemo nazaj globoko⁶⁵ runo ovna,
 ki se na njem je rešil morja

Osma strofa

in mačehe puščic brezbožnih.⁶⁶
 To sanje čudežne so mi prišle povedat.
 Povprašal preročišče sem ob Kastalíji,
 če še naprej naj preiskujem: in opomnilo me je,
 da naj pripravim ladjo za odpravo čim hitreje.
 Dovrši voljno to preskušnjo in prisežem, da oblast 165
 kraljevo vso le tebi izročim. Prisega naj
 mogočna bo za pričo nama: Zevs,
 ki prednik je obema.«
 Dogovor tak sta potrdila in sta se razšla;
 in Jazon sam takoj je že priganjal.

63 Naj ne bo on sam prizadet, tako da bi se upiral in s tem izzval Jazona in njegovih podpornikov k uporabi sile.

64 Prim. op. k verzu 149.

65 βαθύμαλλον; pridevnik večinoma prevajajo kot »gosto« ali »dolgo« runo, Pindarov izraz (pri njem se pojavi prvič in tudi kasneje le še enkrat v grški književnosti) pa implicira seganje z rokami v to volno, pri čemer zaradi njene dolžine (in tudi gostote) nastane občutek globine, podobno kot pri seganju proti dnu globlje vode.

66 Ino: po nekarterih različicah mita naj bi lažno obtožila Friksa, da je zaljubljen vanjo: prek morja ji je pobegnul na hrbtu zlatega ovna v Kolhido (sestra Hela pa je na tem begu padla v morje, ki je dobilo ime po njej – Helespont.

Osmo antistrofa

glasnike s sporočilom o odpravi 170
na vse strani; nemudoma že trije v bitkah neutrudni
Kronída Zeusa in Alkmene⁶⁷
in Lede⁶⁸ so prišli sinovi; dva junaka
visokih las,⁶⁹ Stresalca zemlje⁷⁰ rod, ki svoj pogum sta spoštovala,
iz Pilosa in s tájnerskih višav: dopolnjena
bila je plemenita slava: tvoja, Évfemos, 175
in tvoja Periklímenos z močjo prostrano.
Od Apolona prišel je igralec na formingo, oče pesmi,
visoko hvaljeni Orfej.

Osmo epoda

Hermes, ki palico nosi vso zlato,⁷¹ pa
dvoje poslal je sinov v ta napor neizmerni:
ta je Ehíon in Éritos oni –
oba od mladosti nabrekla.
Hitro prišla prebivalca sta z vznožja Pangája,⁷² 180
Zetes in Kálais; Bóreas, kralj vseh vetrov in njun oče,
rade je volje, smehljaje se v duši, takoj ju pripravil,⁷³
dvoje junakov: obema na hrbtu so
krila škrlatna drhtela.
Hera pa v teh polbogovih sladkost koprnjenja je
vžigala, tisto, ki vse prepričuje,

Deveta strofa

željo po ladji Argó, da nihče ne ostal bi pri materi, 185
proč od preskušenj in ne bi mehkužil življenja,
temveč, četudi ob tveganju smrtnem,
našel bi skupaj z vrstniki najboljši napoj
lastne kreposti.⁷⁴

67 Herakles.

68 Kastor in Polidevk.

69 Evfemos je iz Tajnara, Periklimenos pa je sin Neleja iz Pilosa. Atribut »visokih las« najbrž pomeni, da sta imela dolge lase spete v čop ali figo visoko nad glavo; drugi razlagajo, da sta imela na čeladah visoke perjanice.

70 Pozejdona.

71 Znamenje glasnika je bila palica, Hermes kot glasnik bogov je nosil zlato palico.

72 Gora v Trakiji.

73 Nekateri gl. évrvē (v drugih rokopisih, C, V, je oblika évrvve) na tem mestu prevajajo: »je spodbujal« (Gentili).

74 φάρμακον ἀρετᾶς pomeni bodisi slavo, ki kot čudežni napoj daje trajnost junaškim dosežkom (to misel srečujem v Pindarovih pesmih zelo pogosto); bodisi spodbudo za izkazovanje junaških vrlin na odpravi z ladjo Argo.

V Jolkos se cvet morjeplovcev je spustil:
 tukaj jih Jazon preštel je ⁷⁵ in vse jih pohvalil. Potem pa še
 videc je Mopsos iz ptičjega leta in 190
 svetega žreba za voljo bogov poizvedel: prepričan
 četi je znamenje dal, naj se vkrca. Potem ko obesili
 sidra nad ladijski kljun so,

Deveta antistrofa

vodja je stopil na krmo in z zlato je čašo rokàh
 vseh Uranidov očeta⁷⁶ poklical,
 Zevsa, ki blisk mu je kopje,
 klical je sile deročih valov in vetrove, 195
 noči in pomorske poti,
 dneve prijazne, za njimi pa ljubo usodo vrnitve;
 glas zagrmi iz oblakov v odgovor naklonjen,
 bliska razlomljeni žarki iz njih
 so sijoč se razlili.
 Znova zajeli junaki so dih zdaj, polni zaupanja v znamenja 200

Deveta epoda

božja; in čudežev videc naročil je, naj se poženejo
 k veslom in sladka jim pričakovanja naznanil.
 Temu sledilo je
 urnih dlani nenasitno veslanje.
 Z Južnika sapami gnani prišli so do ustja
 Negostoljubnega morja. In tu za Pozejdona Morskega
 prostor so svet ogradili:
 traških se bikov rdečkasta čreda je pasla 205
 poleg kamnite dlani pred nedavnim zgrajenega oltarja.⁷⁷
 V brezno nevarnosti so se pognali z molitvijo,
 k ladij gospodu,⁷⁸ naj da jim, da uidejo

75 λέξατο tu pravzaprav pomeni: je opravil pregled svojega moštva, kakršnen se orpavlja v vojski: ta vključuje štetje, pa tudi identifikacijo posameznikov in preverbo njihove urejenosti.

76 Uranidí (=Uranovi sinovi) pomenijo tu toliko kot prebivalci neba, torej bogovi, Zevs pa je njihov oče predvsem v tem smislu, da je njihov gospodar oziroma vladar; sicer je bil Zevs vnuk boga Urana.

77 Kamniti oltarji so imeli na vrhu vdolbino, v katero so polagali žrtvovane živali; Pindar jo prispodablja z vboklino dlani.

78 Pozejdonu.

Deseta strofa

nepremagljivemu gibanju skal, ki udarjata skupaj.
 Dvojčici živi sta namreč bili,
 sukali sta se hitreje
 kakor se vrste rjovečih vetrov. 210

Tista pa plovba junakov polbožjih
 k njima privedla je smrt. Potem so do Faze⁷⁹ prispeli:
 tam so pred samim Ajétom⁸⁰ pomešali
 v boju se s črnoobraznimi Kolhijci.

Toda gospa najostrejših puščic⁸¹
 v tem vijeglavke⁸² je pisane ude četvere zapregla
 v nerazvozljivo kolo,⁸³ 215

Deseta antistrofa

blaznosti ptico z Olimpa tedaj med ljudi je
 prvič prinesla in v Ájsona sina
 vlila modrost je uročnih molitev, zato da Medeji
 vzel bi spoštljivost do staršev:
 v duši goreči hlepela je zdaj po Heladi –
 to jo udarjalo z bičem je prepričevanja.
 Hitro poti pokazala je k cilju očetovih nalog: 220
 z oljem zvarila zeli je narezane:
 ta protistrup bolečin drevenečih
 dala je Jazonu – z njim naj natre se. In skupaj sklenila sta
 v sladki združiti se zvezi drug z drugim.

Deseta epoda

Toda ko plug je postavil jeklen
 Ajétas na sredo med njimi in
 dvoje govedi, ki pihala sta iz nozdrvi rumenkastih 225
 plamen žarečega ognja in tolkla
 s kopiti iz bronu izmenič po zemlji,
 sam ju povedel je, sam ju pod jarem namestil.
 Gnal je zaprego in brazde je ravne povlekel,

79 Reka v Kolhidi (današnji Rion), ki se izliva v Črno morje.

80 Kralj Kolhijcev, Medejin oče.

81 Afrodita.

82 Ali tresorepko oziroma pastirico.

83 Ali: »Pisano je vijeglavko zapregla / v štiri napere kolesa, ki ni ga mogoče razpreti«. Opis ljubezenskega uroka, kakršnega so res izvajali: ptico, ki je simbolizirala ljubezensko strast, so z nožicami in krili privezali na štiri napere kolesa, ki so ga zasukali po zraku v smeri ljubljene osebe in ob tem izgovarjali čarobne formule.

grudasti zemlji razparal je hrbet za seženj globoko.
 Rekel tako je: »Ko kralj vaš, kdorkoli že
 ladjo vam vodi, to opravilo bo zame izvršil, 230
 vzame s seboj ogrinjalo naj nepropadljivo,

Enajsta strofa

krzno, ki v zlatih se kodrih leskeče.«
 To je povedal, a Jazon odvrže žafranasti⁸⁴ plašč,
 in, zaupanja poln v boga, se zdaj
 naloge loti. Ogenj ga ni zastrašil – zavolj navodil, ki mu tujka jih
 večča urokov je vsakršnih dala.
 Plug je pograbil in s silo goveja je tilnika
 k jarmu privezal, v telesi z mogočnimi boki 235
 ost je zabadal bolečo; junak siloviti
 izpolnil je odkazano mero napora.
 Kriknil ob tem je Ajétas, čeprav v bolečini brezglasni,⁸⁵
 osupel ob tolikšni moči.

Enajsta antistrofa

Roke stegnili so svoje tovariši
 k silnemu možu in travne mu vence nadevali,⁸⁶ 240
 sladke besede klicali v pozdrav. Takoj jim je
 Helijev sin⁸⁷ čudoviti povedal,
 kje lesketava je koža,
 kje razgrnilo jo Friksa je obredno rezilo.
 Tiste preizkušnje, je upal, nikdar ne opravi.
 Kajti v goščavi ležalo je, tik poleg njega
 bile popadljive čeljusti so zmaja,⁸⁸
 ta po širini je in po dolžini prekašal ladjo na petdeset vesel, 245
 s silo železnih udarcev zgrajeno.

84 Iz žafrana so pridobivali rumeno barvo, ki je bila tako kot škrlatna znamenje (kraljevske) odličnosti.

85 Ni mogel artikulirati glasov, lahko je le zakričal.

86 Ali: »in s travnimi vencami pokrivali ga«, če gre, kot menijo nekateri interpreti (Gentili, Bremer) za t.i. *fyllabolijo*, običaj potresanja zmagovalca z listjem in cvetjem.

87 Sin boga sonca.

88 Ali: »Tam popadljive so zmajske čeljusti ga stiskale«, odvisno od tega, ali εἴχεται »držati se« razumemo kot, »biti čisto blizu« – na to se nanaša zgornji prevod – ali pa kot »oprijemati se«, v tem primeru torej: »biti v čeljustih«.

Enajsta epoda

Predolga pot bila bi po široki cesti za vozove; čas
 pritiska, jaz pa vem
 za neko kratko stezo:

mnogim drugim sem vodnik v veščini.

Kačo je ubil svetlooko z marogastim hrbtom, z zvižjačami,
 Arkesilaj, in ugrabil Medejo, morilko Pelía:

250

sama na to je pristala.

Morska obrežja Okéana, Rdeče so morje dosegli,
 zmešali z rodod se lemnoških žensk, ki svoje so moške umorile;
 moč odločilno so svojih teles pokazali na tekmah,
 kjer oblačilo bilo je nagrada,

Dvanajsta strofa

in z njimi so spali. In v brazde na tujem je polju tedaj
 dan, od usode določen, – ali pa ure noči so bile –
 vaše žareče blaginje semena sprejel.

255

Tam je bil Évfemov rod posajen

in v prihodnosti vedno cvetel je.

Tudi s špartanskim so življem⁸⁹ se zmešali,
 otok – Kalisto⁹⁰ nekoč – sčasoma so poselili; od tam vam
 sin je Latójin⁹¹ naklonil

Libije ravna prostranstva,

da njeno blaginjo bi z milostjo božjo množili, da mestu božanskemu,
 tam, kjer prestol je zlati Kirene, bi vladali

260

Dvanajsta antistrofa

saj ste iznašli preudarno, pravično mišljenje.⁹²

Modrost Ojdipovo sedaj usvôji:⁹³ če

s sekiro ostrorezno hrastu velikanu

veje kdo bi obsekal, osramotil

89 Λακεδαιμονίων μιχθέντες ἀνδρῶν ἦθεισιν razlagajo nekateri kot: »so prišli do bivališč Lakedajmoncev«, t. j. do špartanskih naselbin«, drugi kot: »način življenja, običaje«; nekateri pripominjajo, da izraz implicira tudi »krvno mešanje«, se pravi sklepanje medsebojnih zakonov s Špartankami. Zdi se mi, da izraz živelj še najbolj nakazuje vse te pomenske razsežnosti.

90 Najlepša – vzdevek otoka Tera, ki ga omenja tudi Herodot 4.147.4.

91 Apolon.

92 Mišljena je preudarnost v političnem mišljenju, urejanju družbenih zadev.

93 Namreč modrost oziroma večino razvozlavanja ugank, kakršno mu bo pesnik zastavil v naslednjih besedah. Nekateri drugi interpreti (C. Carey, »The epilogue of Pindar's Fourth Pythian«, *Maia* 32 (1980): 143-52) menijo, da te besede pomenijo: »spoznaj Ojdipovo večino«; namreč večino zastavljanja ugank, kakor jih je nekoč zastavljal Ojdip sam v izgnanstvu: o tej naj bi govorila izgubljena mitološka tradicija, za katero pa je upravičeno domnevati, da jo je Pindar poznal.

videz bi njegov sijajni,
 ta, čeprav bi sad izgubil, pa še zmeraj bi o sebi pričeval,⁹⁴ 265
 če končal bi kdaj med zimskimi plameni,
 ali če, podprt bi z ravnimi stebri
 gosposke hiše,⁹⁵
 žalostni napor med tujimi zidovi opravljal,
 proč od svojih lastnih tal.

Dvanajsta epoda

Zdravnik si pravi v pravem času 270
 in tvojo luč Paján⁹⁶ časti.⁹⁷
 Potrebna občutljiva roka je,
 da oskrbi se ranasto ureznino.
 Saj mesto stresejo lahko celo slabiči,⁹⁸
 a spet postaviti ga – to je težek boj,
 če ne postane bog
 nenadoma krmar voditeljem.
 A tebi tkejo milosti se za vse to; 275
 pogumno vzemi nase
 za Kireno srečno vso resnobno skrb.

Trinajsta antistrofa

In od Homerjevih si tudi tale rek zapomni
 in ga spoštuj: največjo čast pri sleherni zadevi
 prinaša dober sel, on pravi.
 Resnična vest povzdigne tudi Muzo.
 Kirena in preslavna
 palača Batova spoznali sta Damófila 280
 srce pravično; on med mladimi je namreč mlad,
 a za nasvete starec je,
 ki je dosegel že sto let življenja,

94 διδοί ψᾶφον περ αὐτᾶς ἐπιψηφίζειν – dobesedno: »bi dajal na glasovanje svoje lastnosti«, se pravi: »bi še vedno kazal svojo veličino«.

95 Tako Race; Gentili: »pričvrščena med stebri gosposke hiše«; Bremer: »povezana s stebri ...«; Duchemin: »med ravne stebre pričvrščena s svojimi vladarskimi odlikami (= kljub svojim vladarskim odlikam)«; pridevnik δεσποσύναισιν naj se po tej interpretaciji ne bi nanašal na κίονεςσιν – stebre, temveč naj bi bil posamostaljen in naj bi označeval lastnosti suverena, vladarja. V vsakem primeru podoba govori o hrastovem deblu, ki je postal eden od nosilnih stebrov za streho v gosposki (morda celo kraljevski) palači.

96 Ozdravljevalec, vzdevek boga Apolona kot boga medicine in zdravljenja.

97 Namreč: »tvojo zdravilno moč«. Ali: »In Pajan ti naklanja čast svoje luči« (= svoje moči). V vsakem primeru je seveda mišljena zdravilna moč v prenesenem pomenu: moč Arkesilajeve vladarske presodnosti, s katero bi lahko popravil »rane« političnih razprtij.

98 ἀφαιροτέροις – državljani, ki so politično šibk(ejš)i.

jeziku zlobnemu iztrgal je svoj glas sijajni,
nasilneže sovražiti se je naučil,

Trinajsta epoda

v prepir se proti plemenitim ne zapleta, 285
nobene dovršitve ne odlaga. Kajti kratke mere
pravega so časa med ljudmi.
To dobro ve: sledi mu kot služabnik
in ne kot suženj. Pravijo, da to
od vsega najbolj je boleče, če poznaš lepoto,
a sila tvoje noge zadržuje proč od nje. Zares se ta Atlant⁹⁹
še zdaj spopada v rokoborbi z nebom proč 290
od domovine in posesti svoje;
a neminljivi Zevs je osvobodil Titane. Sčasoma,
če veter se poleže, menjavajo

Trinajsta antistrofa

se jadra. On pa vendar móli, da bolezen bo pogubno kdaj
do dna osušil¹⁰⁰ in svoj dom
zagledal, da obiskoval
gostije pri Apolonovem bo izviro 295
in pogosto svojo dušo bo predal mladosti¹⁰¹
in s pisano formingo v roki v družbi večjih someščanov
mir dosegel,
nikomur torej zla ne bo pripravljaj, niti sam ne bo ga utrpel
od prebivalcev mesta.
Lahko ti bo povedal, kakšen vir
ambrozijskih besed je našel, o Arkesiláj,
ko pred nedavnim bil je v Tebah gost.

99 Namreč Demofil.

100 Glagol διαντλήσις pomeni »izmetati vso vodo, ki se je nabrala v podpalubju«; tu gre za priredbo mornarskega izraza: voda je »pogubna bolezen«, izgnanstvo, za katero Damofil upa, da ga bo nekoč povsem odpravil.

101 θυμὸν ἐκδόσθαι πρὸς ἦβαν – izraz velika večina sodobnih prevajalcev in interpretov razume tako, da se bo Damofil predajal veseljem, značilnim za mladost« in se tako navezuje na prejšnjo misel o udeleževanju simpozijev: ta usmeritev v družabno in pesniško simpoziastično življenje implicira, da se ne bo več ukvarjal s politiko. J. Duchemin pa izraz πρὸς ἦβαν razume ko *abstractum pro concreto*, kot da označuje mlade ljudi, katerih službi naj bi se Damofil v prihodnosti predal, a te njegove domenevne bodoče dejavnosti ne razlaga nadrobneje.